

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 26.05.2026 nr 8-1/4194-1;
JDM/26-0622/-1K

Meie 16.06.2026nr 1.1-11/2291-2

**Vabariigi Valitsuse 3. oktoobri 2013.
a määruse nr 145 „Eesti teabevärava
eesti.ee haldamise, teabe
kättesaadavaks tegemise, arendamise
ning kasutamise nõuded ja kord“
muutmine**

Lugupeetud proua Pakosta

Rahandusministeerium ei kooskõlasta Vabariigi Valitsuse 3. oktoobri 2013. a määruse nr 145 „Eesti teabevärava eesti.ee haldamise, teabe kättesaadavaks tegemise, arendamise ning kasutamise nõuded ja kord“ muutmise määruse eelnõu järgmiste põhjuste tõttu.

1. Eelnõu ja seletuskirja võrdlemisel on näha, et seletuskirjas kirjeldatud muudatused ei vasta eelnõus esitatud sätetele (eelnõu § 1 punktiga 10 täiendatakse määrust peatükiga 3¹ (§-d 21¹–21⁶), kuid seletuskirja kohaselt täiendatakse eelnõu § 1 punktiga 10 määrust peatükiga 5 (§-d 23–28). Erinevad nii lisatavate sätete arv, sisu kui ka järjestus. Kuigi võib eeldada, et eelnõu koostamisel muudeti määrusesse lisatava peatüki numeratsiooni (5. peatüki asemel 3¹. peatükk), ei lahenda see vastuolusid. Praegusel kujul ei ole võimalik üheselt tuvastada, milline seletus millise sättega seostub, mistõttu jäävad õhku mitmed ebaselgused. Enne eelnõuga edasi liikumist on vajalik seletuskirja ja eelnõu omavaheline vastavusse viimine ning eelnõu uuesti esitamine kooskõlastamisele tagasiside saamiseks.

2. Määrusega antakse haldajale (RIA) väga ulatuslikud õigused, kuid ei ole selge, millises ulatuses ja millistel tingimustel neid õigusi rakendatakse. Seega esineb meie hinnangul risk, et määruse kohaselt ei pruugi kasutaja mõista, millele ta nõusoleku annab.

Näiteks § 21⁶ sätestab andmetöötluse logimise, kuid ei täpsusta logimise ulatust, logide säilitamise tähtaega, ligipääsuõigusi ega logimise eesmärki. Samas logitakse väga tundlikku teavet.

Arvestades, et logimine on oluline nii andmekaitse, infoturbe kui ka andmesubjekti õiguste tagamise seisukohast, võib üldine sõnastus põhjustada praktikas erinevat tõlgendust, sh milliseid toiminguid ja andmeid tuleb logida (nt juurdepääs, muudatused, ajamärge, kasutaja). Palume täpsustada § 21⁶ sõnastust või täiendada regulatsiooni selliselt, et logimise

miinimumnõuded oleksid üheselt arusaadavad ning tagaksid piisava läbipaistvuse ja kontrollitavuse.

Samuti ei ole § 21⁴ puhul selge, mis saab andmetest pärast seda, kui andmesaaja või andmeandja vastutav töötaja esitab haldajale avalduse isikustatud teabe kuvamise süsteemi kasutamise lõpetamiseks. Puudub teave selle kohta, kas ja millal andmed kustutatakse.

3. Palume selgitada, miks lahutamise sündmusteenuse puhul päritakse rahvastikuregistri teenuse seisu, mitte teenuse kaudu protsessi kohta teavet, samas kui ühegi teise teenuse puhul ei küsita rahvastikuregistri teenuse seisu. Kui siin on mõeldud midagi muud kui teenuse seisu, palume eelnõus täpsustada, millist andmekoosseisu on mõeldud. Töödeldava andmekoosseisu kirjeldus peab olema määruses üheselt mõistetav.

4. Eelnõuga lisatava § 21¹ lõike 1 punkti 2 kohaselt võimaldab süsteem kuvada andmeid isiku suhtes toimuva haldusmenetluse kohta. Seletuskirjas ei ole detailsemalt lahti kirjeldatud, mida siin mõeldakse, millised ootused või kohustused eri asutustele siit tekivad. Võib aru saada, et siin soovitakse tekitada isikule ühte vaadet kõigi tema suhtes käivate haldusmenetluste osas. Eelnõu ega seletuskiri ei defineeri terminit „haldusmenetluse andmed“, mistõttu pole täielikult arusaadav, kas mõeldakse ainult staatust või midagi detailsemalt. Seletuskirja punktis 1.1 räägitakse vaid „menetluste seisust“, kuid eelnõu tekst võimaldab märksa laiemat tõlgendust. Palume täpsustada, kas säte loob kohustuse teabevaldajatele menetlusandmete edastamiseks teabevärvasse ning kuidas tagatakse kooskõla valdkondlike piirangutega (nt maksusaladus). Samuti palume täpsustada, millised haldusmenetluse andmed soovitakse kuvama hakata, millistel juhtudel ja mis ulatuses.

5. Eelnõu puudutab Maksu- ja Tolliametit (MTA) ka läbi teabevaldaja ja andmeandja rolli. MTA-ga seotud andmeid ei ole isikustatud teabe kuvamise andmete koosseisus ega ka sündmusteenuste andmete koosseisus. Küll aga laienevad MTA-le kõik uued reeglid, mis puudutavad teenuste pakkumist, andmete liidestamist ja sellega kaasnevaid kulusid, kui MTA teenuseid või andmeid hakatakse kaasama teabevärvava sündmusteenuste või isikustatud teabe kuvamise lahendusse. See eeldab täiendavaid arendusi, andmeliidestusi ning toob kaasa nii haldus- kui ka finantsmõju. Palume täpsustada, kas teabevaldaja ja/või andmeandja liidestumine isikustatud teabe kuvamise süsteemiga on vabatahtlik ning kuidas hinnatakse ja kaetakse sellega seotud arenduskulud.

6. Seletuskirja § 1 punktis 3 on märgitud, et muudatusega laiendatakse määruse § 2 punktis 2 mõistet mh nii, et see hõlmab konkreetse elusündmusega seotud menetluslikku teavet ning on kooskõlas uues peatükis sätestatu ning § 27 lõigetes 1–8 kirjeldatud andmekoosseisuga. Eelnõu sõnastus § 1 punkti 3 sõnastuses: „...teave talle juurdepääsetavatest sündmusteenusest“ ei kata selgelt menetluslikku infot ega ole sisuliselt sama ulatusega, kuigi eelnõu § 21⁵ (sh lg 9) sisaldab sündmusteenuste raames menetluslikku teavet. Palume täpsustada § 1 punkt 3 sõnastust selliselt, et see hõlmaks selgelt ka sündmusteenuste raames kuvatavat menetluslikku teavet nii nagu ka seletuskirjas viidatud.

7. Eelnõus § 1 punktis 5 muudetavas §-s 3 on sätestatud kaasvastutavate töötajate ülesanded, kuid vastutuse jaotus Justiits ja Digiministeeriumi, haldaja ja teabevaldajate vahel ei ole piisava täpsusega eristatud, eelkõige andmetöötamise vastutuse ja andmesubjekti õiguste tagamise osas.

Seletuskirjas on viidatud IKÜM artiklile 26 ning kaasvastutavate töötajate kokkuleppele, kuid eelnõu tekstis ei ole selgelt välja toodud, millised kohustused kuuluvad konkreetsele osapoolele. Paragrahvis 3 viidatakse ka määruse § 13 lõikes 1 nimetatud andmetele, kuid need käsitlevad teenuse metaandmeid sh teenuse toimepidevuse ja töökindlusega seotud andmeid

ega kata piisavalt eelnõuga lisanduvat isikustatud ega sündmusteenuste raames kuvatavat teavet.

Palume täpsustada § 3 sõnastust selliselt, et kaasvastutavate töötajate vastutusvaldkonnad oleksid selgemalt eristatavad ning säte hõlmaks ka teabeväravas kuvatava isikustatud teabe ja sündmusteenuste raames kuvatava teabe kättesaadavuse tagamist, tagades andmete kättesaadavuse ning vastavuse eelnõu laiendatud regulatsioonile.

8. Seletuskirjas on märgitud, et isikustatud teabe kuvamise süsteemi mõiste lisamine on vajalik, kuna süsteem on eelnõu 5. peatüki keskne objekt ning seda käsitletakse andmekogu pidamist reguleeriva osana. Kuigi eelnõu § 21¹-21³ sätestavad isikustatud teabe kuvamise süsteemi toimimise ning andmeandja õigused ja kohustused, ei ole selle süsteemi seos §-s 3 sätestatud osapoolte ülesannetega ning vastutus süsteemi toimimise ja selles kuvatava teabe eest määratletud piisava selgusega, vaid see on jäetud liitumiskokkuleppe tasandile. Palume täpsustada eelnõus isikustatud teabe kuvamise süsteemi rolli ja seost § 3 sätestatud ülesannetega selliselt, et vastutus süsteemi toimimise ja kuvatava teabe osas oleks määratletud ka normi tasandil.

9. Eelnõu § 1 punktiga 10 lisatavates §-des 21² ja 21³ on sätestatud andmeandja liidestamine ning õigused ja kohustused, sh liitumiskokkuleppe sõlmimine haldajaga, milles määratakse teenustaseme tingimused, tehnilised tingimused ja poolte kohustused. Samas jääb regulatsioon liialt kokkuleppe tasandile ning ei anna normi tasandil selget pilti osapoolte vastutusjaotusest isikustatud teabe kuvamise süsteemi toimimise ja selles kuvatava teabe osas. Kuigi andmeandja roll andmete edastamise, õigsuse ja ajakohasuse osas on osaliselt kaetud, ei ole piisava selgusega määratletud vastutus süsteemi toimimise, andmete kuvamise loogika ning kasutajale nähtava teabe terviklikkuse eest. Palume täpsustada osapoolte rollijaotust selliselt, et oleks üheselt selge, milline osapool vastutab andmete edastamise, kuvamise ja süsteemi toimimise eest, ning ei piirduks üksnes liitumiskokkuleppe tasandiga.

10. Eelnõu seletuskirjas on riigieelarve mõjusid käsitletud liiga üldisel ja indikatiivsel tasemel. Kulude hinnangud on esitatud laia vahemikuna ega ole aru saada, mis on nende tegelik maht ja ajaline jaotus. Samuti ei ole osade kulude (sh tuleviku püsikulude) puhul võimalik aru saada, millistele asutustele need tekivad ja mis mahus. Katteallikad on kirjeldatud üldsõnaliselt (riigieelarve ja võimalikud välisvahendid), kuid puudub konkreetne info, millistest vahenditest ja millal kulud kaetakse. Seletuskirja tuleks täiendada ja välja tuua aastate lõikes asutusepõhiselt, millised kulud tekivad ning kuidas on vastaval asutustel plaanis need kulud katta. Juhul kui eelnõuga tekib kulusid, mille katteallikas on ebaselge, tuleks seletuskirja lisada, et täiendavaid kulusid menetletakse iga-aastases riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis ning kui täiendavaid vahendeid ei eraldata, kaetakse need olemasolevate vahendite piires.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 58851493
Virge.Aasa@fin.ee

Kevin Kassihin 58331868
Kevin.Kassihin@fin.ee

Kristi Määrsepp 58851397
Kristi.Myyrsepp@fin.ee

Kaur Karus 58851387
Kaur.Karus@fin.ee

Rando Kängsepp 59825053
Risto.Kangsepp@fin.ee